

Béts.

A' *Fekete Gyergyónál* történt dologról, következő Tudósítást adott ki a' Hadi Tanács, Jun. 23-dikán: „*Frusinestienél* fekvő Táborából jelenti Htzg. *Coburg*, hogy ezen hón. 2-dikán *Fekete Gyergyót* a' miénk bé kerítették; a' Vár előtt fekvő Városból az ellenséget el verték, 's a' Várost el foglalták. Még azon estve ki rontott az ellenség a' Várból; de vissza veretett. Már 3-dikon voltak Batteriáink készzen, 's el is kezdték belőlök részünkről a' tüzelést; az ellenségnek szélső Batteriáit el halgattatták, és a' Szigetben fekvő Várat *) fel perselték. Az ellenség minden nap, 's minden éjtszaka ki rontott leg alább két ízben Árkolásaink 's Battériáink felé; de ez ellent nem állván, olly derekassan haladtak Vitézeink az árkolással, hogy már csak 80 lépésnyire voltak, a' Város és Vár között lévő Térségtől (*Glacis*); a' midőn 8-dikon estve segítségük érkezték a' Várbélieknek, a' Dunának túlsó részéről, *Rustsuk* mellől; olly számmal omlottak Népünkre, hogy ez nekik tellyességgel ellenek nem állhatott; hanem mind az Árkokat, mind az Ágyúkkal meg rakott Batteriákat kéntelenítetett oda

*) A' tulajdonképpen való *Fekete Gyergyói Vár* előtt, van még egy alkalmas más Vár is, egy Szigetben.

oda hagyni. Hogy az ellenség által meg
lepett Vitézeink nem kaphattak hirteleniben
segítségét a' Táborból: annak oka a' volt,
mivel az árkokokban kormányozott két
Generális Uraknak egyike, Gróf *Auffsész*,
haláloffan meg sebesítetett; a' másik pedig
úgy mint Pattantyús Gen. Gr. *Thurn* életé-
ről is meg fosztatott: mellyre nézve nem
terethtett meg idejében az ellenség fokasága
felől való Jelentés, Táborunkban. Látván
a' környülállásokat H. *Coburg*, arra hatá-
rozta magát, hogy ez úttal az Ostromot
abba hagyja, és *Fekete Gyergyón* innen
két órával telepítse meg Táborát. — A'
Hírhozónak el indulásakor, nem lehetett
még fel számlálni Hólttrjainkat és Sebessein-
ket: nem tehetre hát az által egész m g ha-
tározással, H. *Coburg* is a' Jelentést; tsupán
így fejezte ki magát, hogy az Ostrom kez-
detétől fogva való veszteségünk nem fog fel
menni 700-ra. — Kétség kívül idegen Irónak is
viszta fog tetszeni, hogy a' *Coburg* diadalmas Serege
vesztéséről, olly ditső győzedelmek után, százával
kell emlékezni.

Magyar Ország.

Eggy igaz Betsülője a' Hazafiúi való-
ságos érdemnek, az itt következő szép Ver-
sekkel tisztelte meg, a' *Mindenes Gyűjte-
ménynek* Hazájokért buzgóan fáradozó Szer-
zőit; mellyeket mi annál nagyobb örömmel
közlünk, mivel magunk is, minden látni
akaró Hazafiakkal együtt, úgy értünk:

Kérkedj

Kérkedj Nemes Magyar Haza! nagy lelkű Fijajiddal,
 Te is *Komárom* ditsekedj illy jeles Papjajiddal;
 A' kik által a' homályból derül a' Magyar' Ege,
 Csak hogy bé ne motskolná már az Irigység fellege.
 Úgy van; szájam Leveleket a' midőn olvasgatja,
 Szívemet a' bokros öröm csak nem izre has'gatja.
 Tsupa erköltsi dolgokkal tellyes minden Írások,
 Kár hogy többeknek nem lehet Munkájokkal
 bírások.

Sok be gyepesültt elméket tisztogatnak folyási,
 A' két Ország Határira való ki áradási.

Sok hamu alatt lappangó elméket fényre hoznak,
 Ezek, kik a' Dunaközi *Komáromban* lakoznak.

Te Múzsám, a' ki betsülöd Írásokat ezeknek,
 Mefs szivedbe ertz Ofzlopot érdemes Személy-
 lyeknek.

A' mint lehet paizsoddal Irigyjik ellen fedjed,
 Drága Nevek' motskoltatni foja meg ne engedjed.

Ugyan mi lehet annál szebb, mint mikor ezek írnak?
 Kik minden ki gondolható tehetségekkel bírnak.

Az idegen Nemzeteknek Nyelveket értik ezek,

Oh! nagy tiszteletre méltó betsülhetetlen eszek!
 A' honnét fok szép dolgokat magok Nyelvekre tesznek,
 Mint ama' nagy hírű *Gellért*, éppen úgy tsele-
 keznek.

A' ki által Német Ország virágzó lábra állott,
 Melly már végső hanyatlásra, mint most a' Ma-
 gyar, szállott.

Bóldog is most Német Ország, a' Tudomány dolgában,
 Mert mindent, a' mi szükséges, fel találhat ma-
 gában.

Éppen ezt a' tzélt igyekszik ezek is itt el érni,
 De oh nagy ellenállások, keserves hozzá férni.

Oh! pedig hogy' erőlködnek! oh hogy' izzadnak belé,
 Hogy Nemzetek' vezethessék a' Tudományok felé,
 Meg illetődtek az eddig való tudatlanságon,
 Melly magának erős félszket rakott Magyar Or-
 szágon.

Mert idegen Nyelven voltak a' Tudományok írva,
 Sok szegény, amazt hogy tudott bámúlta 's nézte
 sírva.

Deák 's Német nyelven lévő Könyveket nem értette,
 Mellyért szívét érezhetőn éies tövis sértette.

Ezek 's meg más számos okok ezeket indították,
 Hasznos Gyűjteményjeiket im' ezért indították.
 Látrák, hogy született Nyelvek idegen nyelvvé leve,
 Melly benne meg mondhatatlan édes változást
 teve. —

Ha volt egy kis tehetsége, hogy nyelvet tanulhatott,
 Az illyentől nem hallhattál volna Magyar szó-
 zatot.

Szégnyeltek egymás között fajat nyelveken szólni,
 Ekként kellett e' Nemzetnek fok részekre oszolni.

Nemzete gyöngy viseletét nyelvével meg utálta,
 Melly tsuda el változását az Idegen tsudálta.

Hogy fok Tanúbizonytságot ide ne hordjak elő.
 Felséges Hercege, KAUNITZ maga befzélje elő.

A' ki fok Magyar Rendeket fajat öltözetekre,
 Ösztönözött Nemes Magyar ösi viseletekre. —

A' Tudományt hozom elő, a' mellynek gyakorlása,
 A' Nemzeti erköltsöknek fő ki pallérozása.

Ez Országának maga Nyelvén nem mozdúlhatott elé,
 Oh! mert minden hajam szála fel borzad egybe
 belé.

Szóljanak a' fok esztendő, kik hijjába múlnak,
 A' mellyeket haszon nélkül fok liffjak számlálának.

Míg

Míg a' pufzta nyelven kívül semmit fe tanulának,
 Meg sirathatlan sorsa e' nyomorútt Hazának.
 Hat, hét 's több esztendőket is kellett tsak arra tenni,
 Oh jaj de még se lehetett arra igazán menni.
 Hogy azon a' nyelven lévő könyveket meg érthesse,
 'S hogy igazába azoknak értelmeket vehesse.
 Hát még a' mi leg szükségesbb arra mikor mehetett?
 Hafznot e' fok fáradságból ugyan mikor vehetett?
 Mind ezeket Hazafjak! ha jól meg gondoljátok,
 'S még is irigykettek rájuk, átok fog szállni rátok.
 Mert lám nem a' nyereségnek ég benne kívánsága,
 Hanem a' Hazának őket férti vizfontagsága.
 Ugyan is ezt mondhatják ök egy régi Tanítóval,
 A' ki midőn barátjától kérdettetnék ily szóval:
 Hogy mitsoda hafznát veszi foglalatosságának?
 A' Tanításba véghez vitt szorgalmatosságának?
 Sok baja, kevés jutalma van néki azt felelte,
 Semmi háladatossága; 's azt fajnálja felelte.
 Im ezek is hogy bajlódnak bár nem tartoznak vele,
 Ez is Hazájokhoz vonzó szereteteknek jele. —
 Ha most az Ország Gyűlésén a' Törvények' folyása,
 'S egyéb szükséges dolgoknak Magyarúl tanítása,
 Fel fog állni; nagyobb részént ezek' munkája leszén
 Gyűjteményjek e' dologban, reménylem, sokat
 téfzen.
 Ezeknek levelezési, ezeknek serénysége,
 Mellyet jutalmaztasson meg az Egek kegyellege.
 Kedves Pétzeli, Perlaki, 's Mindszenti nevezetek!
 Írjon kérünk továbbra is szorgalmatos kezetek.
 A' jó szivű 's nemes vérű Magyarokat intsetek,
 Hogy azok is ti veletek irjanak serkentsétek.
 'S midőn tökéletességre szándéktok ebbe mégy en
 Azután még nagyobbakra törekedésetek légyen,

Erről

Erről ugyan kétség sintsen mert most is mutatjátok,
Akkor midőn tsoportosan eresztitek munkátok.

Oh! irjatok hát irjatok Hazánk kedves Reményi!

A' fel derült Magyar Égnek ragyogó 's dicső
Fényi!

Kér érdemes Hazafiak, következő
Tudósításaikat botsátostrák közelébb hozzánk
Pest Városából:

„Szokásba vettétek, Irástoknak betses
Leveleiben, azoknak neveiket fel jegyezni,
kik a' Korona' őrző Seregeknek Zászlóik alatt
Budán meg jelennek. Valóban jeles dolog:
Mélto is, hogy tudja mind a' mostani Nyom,
mind a' Maradék, kik vóltanak azok az ér-
demes Hazafiak, a' kik fáradságokat, és köl-
tségeket a' fel lábbadozó Haza' meg tiszte-
léséért, nem kíméllerték. Ezeknek száma
közzül való N. *Szathmár* Várm. Zászlóallya
is, melly, e' folyó hónapnak 18-dikán vál-
totta fel a' Korona' őrzésben N. *Hont, Arad,*
és *Temes* Vármegyéknek őrálló Seregeiket.
Szállása vagyon *Pesten*, a' hová ezen hón.
13-dikán érkezett bé. Fogadtatása olly
pompával lett, minővel még egy Zászló-
allyának sem vólt ízerentséje fogadtatni.
Ennek egy oka az, hogy még eddig nem
vóltak itt egyszerre olly feles számú Zászló-
allyak, mint akkor tájban. A' béjövetel előtt
való napon, ki mentek, tiszteletnek okáért az
említett Sereg eleibe *Keresztúrra* a' N. Gróf
Fő Vezér', és a' N. Gróf' első Kapitány
Uraknak kedves Hitvesseik, mind kemény
Zászló-

Zászlóallyi Formaruhában díszeskedve. Midőn pedig más nap Pest felé közelgetett volna a Sereg, délelőtti 10 óra tájban eleibe lovaglott Mélt. Nagykárolyi Gróf Károlyi Antal ő Excellenziaja, a két Mélt. BB. Orczy ő Nagyságokkal; ezeken kívül Országunknak számos Naggyai; a N. Korona őrző Seregek között: a Pesti, Tolnai, Szalai, Szaboltsi, Bihari, Honti, Arádi és Temesi, vagy egészen, vagy rész szerént. Nem szóllok a Papi, és Polgári Renden lévőknek temérdek sokaságáról. Kiki félretette itt a nagy melegség, por, és tolongásból származni szokott alkalmatlanságot. — A Seregnek Tazjai ezek: A Fő Vezér: Nagykárolyi Gróf Károlyi József Úr ő Nagysága, N. Békes Vármegyének Fő Ispánja; első Kapitány: Gróf Stahrenberg Antal Úr ő Nagysága, M. Nagykárolyi Gr. Károlyi Antal Generális ő Excellenziajának Segédje (Adjutánsa) 's Reg. béli Hadnagy; második Kapitány: Hallerkői Gróf Haller Pál Úr ő Nagysága, N. Bihar Várm. Táb. Bir.; Felhadnagy: Nagykállai Kállay Antal Úr, N. Szathmár Várm. Táb. Bir.; Alhadnagy: Irényi Irényi Antal Úr, N. Szathm. Várm. Szolg. Bir.; Zászlóartó: Mindszenti Peley Zsigm. Úr, N. Szathmár Várm. Táb. Bir.; a Fő Vezérnek első Segédje: Zanathy Mih. Úr, N. Szath. Várm. T. B.; második Segéd: KisRédei Rédey Károly Úr; Strázsamester: Költsei Kende Mihály Úr, N. Szathm. Várm. Szlg. B.; a Strázsamester Helytartói: Tasnádszántai Betsky László Úr, N. Szath. V. T.

T. B., és *Klobusitzky* Ignátz Úr; a' *Sirázsamesterek*' Helytartóik: *Szenitzei* Gáspár Ferentz Úr, N. Szath. V. T. B., vitéz *D'Alton* Reg. volt *Sirázsamester*; *Gyandai Kormos* Ferentz Úr, N. Szathm. Várm. Esk., *Zelenák* József; és *Szaplontzai Szaplontzay* Mikl. Úrak. A' Vitéz Úrak, *Betű* sor szerént: *Nagyvárad* *Ajtay* Antal Úr, *Nagyvárad* *Ajtay* Károly Úr, N. Szath. V. T. B., *Ugryai Bakats* László Úr, *Bagosi Bagossy* Károly Úr, *Berzeviczi Berzeviczy* Sándor Úr, *Csázi Császay* József Úr, *Darvai Darvay* Gábor Úr Szathm. V. Esk., *Endrédy* Gábor Úr, *Vásáros-Náményi Fötvös* Sándor Úr N. Szathm. V. T. B., *Erosy* Gáspár Úr N. Szathm. V. Bizt., *Fekete* György Úr, *Jasztrabszky* Antal Úr, *Jasztrabszky* Lajos Úr, *Iklódi Iklódy* Sándor Úr, *Irényi Irényi* Zsigmond Úr, *Kerekes* Sándor Úr, *Krasznanay* Antal Úr, *Nagy* József Úr, *Nagy* Istv. Úr, *Gelsei Papoczay* József Úr Szab. Kir. Szathmár Város Notar., *Sebes* Ferentz Úr, *Nemes-Tóthi Szabó* Sándor Úr N. Szath. V. Bizt., *Erdőteleki Szentmáriay* László Úr, *Szerdahelyi Szerdahelyi* Ferentz Úr N. Szathm. V. T. B., *Thurzó* György Úr, *Urai Uray* Elek Úr, *Urai Uray* Sámuel Úr N. Szathm. V. T. B., *Kapjonyi Virág* József Úr. — Öltözete ezen fejenként elő adott dízes Seregnek: veres kihajrású, fejeér strutzroll forgójú Kalpag; veres Dolmány's Tarsoly; fetét kék Öv, arannyal vegyes gombokra; fetét kék Menté rókatörökre; ugyan azon izinű Nadrág; piros Tsizma, piros Pus-

Puska- és Töltéstartó: minden aranyra; a' Mentén fellyül, párdutz-bőr Katzagány, mellynek aranyos nagy kerek lapos mellytseja vagyon; ezen tündöklök Országunk' Koronájának képe, le lógó lántzaival; a' mellett e' két betűk P. P. olvastatnak. Ezen szós-berüket (Monogramma) jól értik a' Hazafiak. Ugyan ezen Tzímer vagyon a' Töltés táskán, és a' Tarsolyon is, ki vévén a' szós-berüket. — A' lórúl való le szállás esett, a' M. Gr. *Károlyi* Antal ő Excell. jának Háza előtt; a' hol ezen Méltóság, mint *Szathmár* Várm. Fő Ispánja, az egész Sereget, a' Haza' szerezetére, a' Magyar Névnek szem előtt való tartására, 's betűlőse és az Ország' szívének tekintetét illető magya viseletre, igaz Aryai szívvel, ékes Magyar Beszéddel intette. Ez után, a' Templomba mene a' Sereg; onnan, a' Mélt. Fő Ispánjának meg tisztelésére, és neve', az az *Antal* napján való meg köszöntésére. Eze el végezvén, úgy indula ki rendelt szállására. Az nap, az egész Sereg hivatalos volt ő Excellentiájához Ebédre. Dél után, az állatok küszködése' nézésére vitte a' N. Fő Vezér, egész Sereget; eszévi mulatságra pedig, a' 7 *Electör* nevet viselő Vendég fogadóba; honnan, annak idejében el oszla szállására a' Sereg nagy rendességgel, és tisztefféggel. A' maga viselete ezen Seregnak valóban példás mind eddig: meg emlékezik, tudni-illik, mit ígért útnak indulása előtt, 's mire íntetett kegyes Artyától, Mélt. Fő Ispánjától. "

„Egy

„Egy szerentsétlen, de valóban fokakat vigyázásra tanítható Történetet kívántam közleni az Urakkal, 's átlalok a' Hazával. Ma egy hete, reggeli 4, 5 óra tájban puskát vesz az *Apostagi* Kántor, T. Plebánosával együtt kezébe, 's ki indulnak ketten a' verések közzé, olly reményfeggel, hogy ők tsalhatatlanul Tuzokkal fognak vilíza térni, úgymint a' mellynek félzkére 's tojására reá akadtak volt már az előtt a' buzák között. El érvén a' meg jegyzett helyre, kémlélik a' Tuzok tanyáját minden módon; de a' Gazdát onthon nem találták. A' Kántor olly bizemben lévén, hogy körül belől tsak még is ott kell valahol lenni a' Tuzoknak, fel megyen egy halomra, 's nézkél erőssen mindenfelé. A' mint tzirkálódik: egyszer szemébe ötlík meffziről valami három fejéreslő tárgy. Neki örül a' szegény Kántor, mintha ugyan már kezében lett volna óhajtott prédája. Hirtelen posta golyóbist ereszt puskájába; 's hogy annál inkább meg lophassa a' madarakat: négy kéz láb mázzott el jó darab földet feléjek a' buzákban. Midőn gondolta, hogy nem meffze fognak most lenni róle: térdre áll; hanem fejét a' buzából fel sem dugta; tsupán a' kalátzokon keresztül nézkélődött. Látja, hogy bé járja már onnan az ő puskája a' madarat; azért is hevennyiben rzelba veszi egyyiket; rá lö, 's szerentsétlenféggére el találja. — Kiáltás esik. Fel kél a' szegény Kántor: látja szörnyű fel háborodással, hogy

nem

nem Tuzokok valának ott, a' hová ő lőtt. Oda megy, 's hát egy szegény *Dunavetsei* Asszont fértett golyóbiſsa halálra, kinek, bab vetéskéje lévén a' buzák közt, azt kapálgatni ment vala ki, harmad magával. Eppen kevéssel az előtt, hogy a' szerentsérlenség érte, fölöstökömlöni találtak vólt le ülni. — A' Kántor, zavarodott elmével, leg ortan kotsira ült, és maga bé jött ide, a' Vármegye' Tömlörzébe. T. Plebánossa ki kérte kezeflégen a' Gyűléstől: de *Vérügy* lévén az ügye — azt hozza magával a' Törvény, hogy itt várja meg a' felőle lejendő Végezést. — A' tatrós szárazságnak *) a' léve a' gyümöltise, hogy a' ravalzi verésünk mind oda van; se szénánk, se abrakunk nintsen. A' melly részében Hazának

*) A' *Budai* Ég vizsgáló Toronyban tett Jegyzések szerént, Áprilisben tsupán tsak egyszer, úgy mint 18-dikon vólt azon a' részen efső; Májusban, 7-diken, 9-diken és 21-diken; Júniusban pedig 13-dik éjtfzakáján, és 14-diken. — *Béts* körüll az egéssz idén sem vólt valamire való efső. A' fü és az élet gyökerestől ki száradt. Innen van, hogy egy véka zab, 3-dfél forint. A' szénának mázsája eddig 8 garas vólt; most pedig 22, 's több. — Egy *Prágai* Úrtól értettük, hogy a' tájjon is olly szer felett való szárazság uralkodott, hogy egygy izben, két nap kenyeret is alig lehetett kapni: mivel nem örölhettek a' vízi Malmokon.

nak bőven fognak ezek teremni, bezzeg kapnak az oda valók pénz' magra, tsak hozzák *Pestre* terméseiket. — Hogy itt *Pesten* nem olly drága koránt is az eleség és baromfi, mint méltán lehetett eleintén róle tartani: ezt okozta a' T. Vármegye' bölds Rendelése, mellynek ereje szerént, még tsak a' Fő Rendek' Tselédjeinek sem szabad *Pesthez* 4 mértföldnyire vásárolni; azon túl is tsak a' Vitz' Ispán Úrtól nyertt Szabadfág-Levéllel. Ha ki által hágja a' Parantsolator: kótyaveryére megy jószága. Ebből a' lett, hogy kéntelen a' Földnépe, maga bé hozni a' *Pesti* piatzra el adó jószágát, 's úgy adni, a' mint veszik.“

* * *

A' Magyar Koronáról.

Hazánk' ezen drága Kintsét szinről szinre szemlélnem, még soha sem lehetett: volt mindazáltal nem régiben szerentsém, egy értelmes, 's akkori szemes Visgálójáról a' Koronának, midőn ki vala az, mindenek' szemlélésére téve *Buda* Várában, felőle voltaképpen értekezniem. — Ime, ide le írom, de könnyebbségnek okáért, tsak apróbb Görög betűkkel, mind azokat a' Görög Nevezeteket, mellyek a' Koronának alsóbb karimás kerületin, körös környül Görög nagy Betűkkel olvastarnak. — Bairól el kezdve, a' *Jesus Kristus* Képén és Nevén alól, így következnék sorban egymás után, a' Képek mellé helyhetett Igék:

Mt-

Μιχαήλ ὁ ἀρχάγγελος κοσμος Δαρμικος. Κων-
 σταντινος πορφυρογενητός ὁ πικτός Βασίλευς τῶν
 Ρωμαίων. Μιχαήλ Δεκας ὁ δεσπότης. Γεοβίζα
 Κράλης τῆς Τερκίας. Γεοργιος Δημήτριος. Γα-
 βριήλ ὁ ἀρχάγγελος. *)

„Ha ezeket a' Görög nevezeteket gon-
 dolóra vesszük, nyilván ki tettik abból,
 hogy a' mi Magyar Koronánk alsóbb ré-
 sze, a' mellyen azok olvastatnak, bizonyo-
 san a' Görög Birodalomban készítettett,
 mind azért, hogy a' mindjárt fellyebb em-
 litett Angyalokat, és Szenteiket a' Napkeleti
 Görög Ekklesia különös tisztelettel tisztelte,
 mind azért, hogy tsupán tsak Görög, és
 nem Napnyúgoti Tsászároknak Képeik vagy-
 nak azon, azoknak Görög neveikkel, görög
 betűkkel együtt elő adattatva; úgymint:
Constantinus Porphyrogenitus-nak, a' ki a'
 tizedik Századnak közepe tájján Konstantzi-
 nápolyban uralkodott, és *Michaël Dukás*
 Görög Tsászárnak, a' *Constantinus Dukás*
 Görög Tsászár Fijának, a' ki *Eudoxia* ne-
 vű Annyának, és *Diogenes Romanus* mos-
 toha Attyának utánna, a' 11-dik Századnak
 vége felé, az az 1071-diktől fogva 1078-dikig
 és így fokkal is később Sz. István Király-
 nak halála után, viselte a' Görög Tsászár-
 sá-

*) A' Koronán lévő Irások, magok valóságokban
 fognak nem fokára mindenektől szemléltetni, és
 olvastatni.

fágot, mellyre nézve hogy' és mi módon lehetne hát gondolni, hogy Sz. István ezzel a' Koronával meg koronáztathatott volna? Ez a' *Dukas Mihály* nevű Görög Tsászáuralkodása közben számos ellenségekről meg támadtatván, a' Historicusoknak tanúbizonyosságok ízerént, Követekeket küldött *II. Geiza* Királyhoz, *I. Béla* Király Fijához, hogy lenne neki Frigyesse; *Szervianak Mihály* nevű Fejedelme, és egyéb nevezetes ellenfégei ellen. — — Könnyen hihető dolog, hogy a' Magyar Koronának alsó kerületén *Geyzának* is a' Neve talám ezokáért olvastathatik; mert ugyan is a' *Geobitza*, avagy *Geovitza* nevezeten, nem egyéb értethetik *Geisánál*, a' ki a' régi Historicusoknál most *Zeychanak*, majd *Gieisa*-nak, azután *Guotzka*-nak, és számtalan egyéb fok nevezetekkel szokott imitt 's amott az Iróknál nevezetenni. Hogy pedig ez a' Koronán lévő *Geovitze*, *Krales tes Turkiás*-nak mondatik, az az *Turcia* Királynának, éppen nem lehet idegen dolognak vélni: mert a' mint *Kollar*, és *Schwartz*, két Tudós Hazánkfiái, ellene mondhatatlanul meg mutogatják a' régi Historiákból: a' *Hunnus*-Magyarokat, a' Görög Irók *Turcusoknak* hívják; sőt *Cedrenus*, ugyan ezen időben, a' 11-dik Században élt Görög Historicus, a' Magyar Királyt tulajdon éppen ezen szókkal *Krales tes Turkiás*-nak nevezi, Historiájának Második Könyvében. — A' mi pedig a' Koronának felsőbb részén lévő Nevezeteket illeti,

leti, a' mellyekkel az Apostoloknak, és egyéb Szenteknek ki ábrázolatott Képei adatatnak elő, nem Görögül, sem görög betűkkel; hanem Deákul, és a' *Gothusoktól* vett Deák betűkkel irattatnak le mind egygyig. — De vallyon mi okát lehetne, e' nagy külöbségnek gondolni, hogy a' Sz. Koronának alsóbb Részén, Görög, a' felsőbb Részén pedig Deák Ivasok izemléstetnek? Vallyon nem lehetne e' bátran úgy vélekedni, hogy az az alsóbb része, a' Görög Birodalomban készítettett volna, a' mint a' rajta lévő munka is alkalmasint bizonyítja, és hogy először csak Kolzoru formájára készítettett, ki nyilt, tetetlen, és körös körül mintegy meg tsipkézett *aperta et radiaturrita Corona* lett volna olly formán, mint látjuk a' régi Tsászárokat, azoknak regenvert Pénzeiken meg koronáztattaknak lenni, avagy közelébből, a' mint Sz. *László* Királynak, fellyebb említett *II. Geysa* Testvérjének Képét, a' *Mátyás* Király' némelley Aranyain, tsak ki nyiltt *aperta liliacea* Koronával meg koronáztatva izemléllyük; idő múlva osztrán, a' 11-dik Századnak vége felé, (vagy pedig mikor azurán, nem tudatik,) midőn a' Napnyúgoti Birodalomban Előknek kezekbe akadtott volna, azt fellyül kerekdeden szép mesterféggel bé borították, vagy is bé tetézték volna, hogy abból lenne, a' mint szokták közönségesen hívni, egy *clausa et testá Corona*, fel ékesítvén azt bővebben is, a' fellyebb meg írtt Szenteknek Képeikkel, a' magok nyelveken való deákul

irt deák nevezetekkel. — Ezek itt egyedűg csak azért emlittetnek öszveséggel, hogy ennek a' mi drága szentséges Koronánknak közelebbre leendő szoros meg vizsgálására Hazánkfiái fel serkentessenek, és ha mi bizonyosabb dolgokat azon közben, minden részre való hajlás nélkül, az igazságnak szeretetről vezéreltettek lévén, mindnyájunk számára fel találhatnának: úgy vége szakadna minden haszontalan zívódásoknak, melylyek, ennek eredete, készítése, honnér, mikor, kitől, kinek és ki által közinkbe lere küldetése eránt, még mind e' mái napiglan is közöttünk fenn forognak. — *Debreczenben, 15. Jún. 1790.* VI. O. D.

Az Ország Gyűlése' Tanátskozásaiból és Végzéseiből, semmi sem jöhetett még nyomtatásban ez ideig kezűnköz: ez az oka, hogy csak Tördelék formálag közölhetjük azokat. — A' Papi és Világi Fő Rendekből álló Tábla: *Felső* nevezettel küömböztetett meg ez előtt a' másiktól — az *Alsótól* Amannak Titulusa volt: *Felleges (Excelsa)*; ennek: *Tekintetes (Inclita)*. Ezen hajdani Titulus, és nevezetbéli külömségnek helye ezentúl nem lesz a' két Tábla között: hanem, míg eggyé találnának lenni, (mellyet sokan reménylenek) *Első* és *Második* nevezetekkel fog egymástól meg külömböztetni Titulusa mind ketőnek *Tekintetes* lesz. — 15-diken lere terte a' Híret az egész 15-dik Tábla, némelly akkor jelen nem volt Városi Küldötteken, és a' magok személyekben meg nem jelentt Méltóságoknak képeiken kívül. Amazok is, ezek is lere tették 15-dikon. Lere tették ugyan azon napon az első Táblánál is, névvel Püspökök, és a' Világi Méltóságoknak nagyobb része. (Az Esküvés formáját, mind Magyarúl, mind Deákúl fogjuk közlenni.) Még 15-diken abban do goztak a' Kerületek, külön Ülésekbéli Tanátskozásaiknak egymással való közlése által, hogy az Ö Felsőge eleibe lere jeszitendő Pontokat el készíthessék.

Élt *Bétsben*, Júniusnak 25-dik napján. 1790.